

Пеняк Ю.С.

*к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»*

Іваненко В. О.

*магістр спеціальності «Облік і оподаткування»
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

У процесі господарської діяльності кожне підприємство здійснює розрахункові операції з контрагентами, тобто підприємства вступають у взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання щодо придбання товаро-матеріальних цінностей, робіт чи послуг з метою забезпечення їх безперервного функціонування. В сучасних умовах ефективно організований облік розрахункових операцій з постачальниками та підрядниками, а також своєчасний оборот грошових коштів дають значний вплив на фінансові результати підприємства (прибутки або збитки). При розрахунках з постачальниками та підрядниками, в залежності від ситуації, виникає кредиторська та дебіторська заборгованість, що суттєво впливає на фінансовий стан підприємства.

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками є найважливішою ділянкою бухгалтерської роботи, оскільки на цьому етапі формується основна частина доходів та грошових надходжень підприємств. Розрахунки – це операції, з одного боку спрямовані на забезпечення підприємства сировиною, матеріалами, паливом, тарою, а з іншого – реалізація готової продукції [1].

Організація управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками повинна забезпечити:

- своєчасну перевірку розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- опередження прострочки кредиторської заборгованості.

З метою покращення системи управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками доцільно провести деякі зміни, а саме:

- по-перше, ефективніше проводити аналіз складу і структури кредиторської заборгованості за постачальниками, а також щодо термінів утворення заборгованості або термінів її можливого погашення, що дозволить своєчасно виявляти прострочену заборгованість і вживати заходів щодо її стягнення;

- по-друге, контролювати оборотність кредиторської заборгованості, а також стан розрахунків щодо простроченої заборгованості, так як в умовах інфляції будь-яка відстрочка платежу призводить до того, що підприємство реально отримує лише частину вартості поставленої продукції, тому необхідно розширити систему авансових платежів;

- по-третє, на високому рівні організувати роботу з договорами, щоб в картці клієнта відрізнити працює він під реалізацію або за системою передоплати;

по-четверте – здійснювати контроль кредиторської заборгованості та розмірів заборгованості окремих кредиторів, строків погашення боргів за графіком сплати [2].

Задля покращення показників фінансової діяльності та зменшення ризиків неплатоспроможності підприємства необхідним є постійний контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками. Удосконалити процес організації контролю на підприємствах можна сформулювавши чіткі завдання контролю в рамках кожного етапу облікового процесу розрахунків з постачальниками та підрядниками.

До основних завдань обліку та контролю розрахунків з постачальниками відносять:

- формування повної й достовірної інформації про стан розрахунків з постачальниками й підрядниками за товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги, необхідної користувачам бухгалтерської звітності;

- забезпечення інформацією, необхідною користувачам бухгалтерської звітності для контролю за дотриманням законодавства України при здійсненні організації господарських операцій і їхньою доцільністю, наявністю й рухом майна й зобов'язань, використанням матеріальних і фінансових ресурсів відповідно до затверджених норм, нормативами й кошторисами;

- контроль за дотриманням форм розрахунків, установлених у договорах з постачальниками;

- контроль за станом дебіторської й кредиторської заборгованості;

- своєчасна звірка розрахунків з дебіторами й кредиторами для виключення простроченої заборгованості;

- контроль за виконанням плану надходження товарів;

- контроль виконання договірних зобов'язань постачальниками по кількості (обсягу), асортиментам, якості, строкам поставок товарів;

- контроль за правильним визначенням кількості, якості, цін, вартості ТМЦ, що надійшли, своєчасне і якісне оформлення документів на них. Від цього залежить обґрунтування і своєчасне пред'явлення претензій

постачальнику або транспортним організаціям за недопоставку, за зниження їхньої якості в порівнянні із зазначеною у документах постачальника;

- контроль за своєчасним і повним оприбуткуванням ТМЦ (що надійшли), матеріально-відповідальними особами;

- контроль за здійсненням своєчасних і правильних розрахунків з постачальниками [3].

Також для вдосконалення ведення обліку з постачальниками та підрядниками запропонував ввести документ – «Реєстр документів до сплати», де вказані розрахунки постачальників та терміни їх сплати, кінцеве сальдо за кожним рахунком. Зведений «Реєстр документів до сплати» показує реєстр рахунків за кожним постачальником і підрядником та має інформацію про те, за що платить підприємство, які строки оплати та відображає залишок за кожним рахунком на кінець дня і має накопичувальну інформацію на кінець місяця. Цей документ дає змогу контролювати кредиторську заборгованість за конкретним рахунком від постачальника та підрядника.

Таким чином, управлінський облік розрахунків з постачальниками та підрядниками не є досконалим. Впровадження ефективної системи управління заборгованістю дасть можливість підприємству контролювати та погашати її в установлені строки. У такому випадку залучені кошти будуть виступати для підприємства додатковим та відносно дешевим джерелом його фінансування.

Разом з цим, для поліпшення стану розрахунків з постачальниками: необхідно контролювати співвідношеннями дебіторської і кредиторської заборгованості, бо значна перевага дебіторської заборгованості створює погрозу фінансової стійкості підприємства і робить необхідним залучення додаткових засобів; постійно контролювати стан розрахунків по простроченій заборгованості; розробляти різноманітні моделі договорів із гнучкими умовами оплати, зокрема надання покупцями знижок при достроковій оплаті, тому що зниження ціни приводить до розширення продажів і посилює надходження грошових потоків.

Література:

1. Горицька Н. Г. Новий бухгалтерський облік / Н. Г. Горицька – К.: ООО Редакція газети «Бухгалтерія. Податки. Бізнес», 2016. – 256 с.

2. Маркус О.В. Напрями удосконалення управлінського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками як інструмента контролю платоспроможності підприємства / Маркус О. В., Романюк І. О. // Ефективна економіка. – 2014. - № 5. –с.21.

3. Фомін Ф.Ф. Шляхи вдосконалення системи безготівкових розрахунків / Ф.Ф.Фомін, І.М. Медведюк - Економіка АПК - 2018. - №5.с.14.